

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 553/2011-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. decembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. G. H., P., zastúpeného advokátom JUDr. B. B., P., pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sdo/37/2011 z 30. júna 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. G. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. októbra 2011 doručená sťažnosť Mgr. G. H., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. B. B., P., pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sdo/37/2011 z 30. júna 2011.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol:

„... Sťažovateľ podal dňa 09. 05. 2007 Najvyššiemu súdu, ktorý však bol vecne nepríslušným súdom žalobu, ktorou sa domáhal preskúmania a následného zrušenia rozhodnutia č. p. KM-19/PK-2007 žalovaného, ktorým bolo Ministerstvo vnútra SR. Vec bola postúpená vecne a miestne príslušnému Krajskému súdu v Bratislave, kde bola vedená pod č. k. 1 S 166/2007.

Tento súd vytýčil termín pojednávania na deň 09. 07. 2010. Sťažovateľ, ktorý nemal právneho zástupcu, písomným podaním zo dňa 14. 06. 2010 požiadal súd o odklad pojednávania z dôvodu, že vo vytýčenom termíne nebude sa nachádzať na území SR.

Súd túto skutočnosť neakceptoval a v neprítomnosti sťažovateľa vec prejednal.

Proti vynesenému rozsudku sa sťažovateľ v zákonnej lehote odvolal na Najvyšší súd SR, pričom argumentoval aj tou skutočnosťou, že vec bola prejednaná v neprítomnosti žalobcu, ktorý tri týždne pred vytýčeným termínom pojednávania požiadal o jeho odročenie z dôvodu svojej neprítomnosti na území SR.

Vec bola prejednaná na Najvyššom súde SR pod č. k. 3 Sžo 219/2010 a napriek argumentácii sťažovateľa bolo napádané rozhodnutie KS Bratislava v celosti potvrdené.

V zákonnej lehote podal sťažovateľ na Najvyššom súde SR dovolanie, kde sa dožadoval zrušenia napádaných rozhodnutí a prejednania svojej veci zákonným spôsobom.

Najvyšší súd SR Uznesením, doručeným právnenému zástupcovi sťažovateľa dňa 08. augusta 2011 konanie o dovolaní pod číslom konania 1 Sdo/37/2011 zastavil s odôvodnením, že dovolanie je v správnom súdnictve neprípustné.

Základné právo sťažovateľa Mgr. G. H. na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48. ods. 2 Ústavy SR a podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu SR porušené bolo. Konkrétne ďalej vidíme porušenie čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy SR, ako i čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Sťažovateľ ďalej cituje z rozhodnutia Ústavného súdu SR IV. US 283/07-35:...

Najvyšší súd SR ako dovolací súd v tomto prípade nezisťoval, či sú splnené podmienky na konanie o dovolaní a toto konanie zastavil...“

Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Sdo/37/2011 z 30. júna 2011 porušil jeho základné práva podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru tým, že nezisťoval, či sú splnené podmienky na konanie o dovolaní a toto konanie zastavil.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa Mgr. G. H. na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48. ods. 2 a čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy SR, ako i čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu SR porušené bolo.

2. Ústavný súd SR zrušuje Uznesenie NS SR č. k. 1 Sdo/37/2011 a prikazuje Najvyššiemu súdu SR, aby vo veci bezodkladne konal a rozhodol.

3. Sťažovateľovi Mgr. G. H. priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 100,- € (Jednosta Eúr), ktoré je Najvyšší súd SR povinný zaplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Najvyšší súd SR je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia v sume 261,82 € na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. B. B., advokáta, do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať aj takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 175/03).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 13/00).

V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne

nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu ústavné právo na súdnu ochranu však neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. II. ÚS 4/94, I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02).

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je taktiež právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 209/04, III. ÚS 206/06, III. ÚS 78/07).

Ťažiskovým dôvodom, pre ktoré považuje sťažovateľ namietané uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sdo/37/2011 z 30. júna 2011 za ústavne nekonformné, je to, že najvyšší súd nezistoval, či sú splnené podmienky na konanie o dovolaní a toto konanie zastavil.

Ústavný súd preskúmal uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sdo/37/2011 z 30. júna 2011 a zistil, že námietky sťažovateľa nie sú opodstatnené. V danom prípade najvyšší súd rozhodujúc o mimoriadnom opravnom prostriedku – dovolaní vyslovil svoj právny názor a vysvetlil dôvody svojho rozhodnutia, prečo konanie o dovolaní zastavil.

Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia sp. zn. 1 Sdo/37/2011 z 30. júna 2011 okrem iného uviedol:

„... Žalobca podal dňa 21. marca 2011 dovolanie proti rozsudku najvyššieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 09. júla 2010, č. k. 1 S/166/2007-67.

Rozsudok najvyššieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 23. februára 2011 a bolo ním právoplatne ukončené súdne konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a postupu správnych orgánov podľa druhej hlavy Piatej časti OSP - Správne súdnictvo.

Podľa § 246c ods. 1 OSP pre riešené otázky, ktoré nie sú upravené v Piatej časti OSP sa primerane použijú ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je v konaní podľa Piatej časti OSP prípustný len vtedy, ak je to v tejto časti ustanovené. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky navyše opravný prostriedok nie je podľa tretej vety uvedeného ustanovenia zákona prípustný. Opravným prostriedkom je aj dovolanie. Keďže zo žiadneho ustanovenia Piatej časti OSP - Správne súdnictvo - nevyplýva prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu súdu v správnom súdnictve, čo znamená, že najvyšší súd v správnom súdnictve nie je ani dovolacím súdom, je neprípustnosť dovolania prekážkou ďalšieho konania v tejto veci pred najvyšším súdom a preto súd podľa § 104 ods. 1 vety prvej konanie o dovolaní zastavil...“

Po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd konštatoval, že jeho odôvodnenie je dostatočné a zrozumiteľné. Najvyšší súd podľa ústavného súdu dostačujúco vysvetlil, prečo konanie o dovolaní zastavil, pričom jeho závery možno považovať z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné.

Pretože namietané rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. V konečnom dôsledku ústavný súd nie je opravným súdom skutkových omylov a právnych názorov všeobecného súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecného súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil

s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekomformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom v okolnostiach daného prípadu by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetná interpretácia týchto právnych predpisov najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje. Najvyšší súd v napadnutom uznesení poukázal a aj citoval relevantné rozhodnutia ústavného súdu, ktoré sa na danú vec vzťahujú.

Najvyšší súd preskúmal návrh rozhodnutia podľa ustanovenia § 104 ods. 1 prvej vety OSP; takýto jeho postup ústavný súd považuje za súladný s ústavou.

S poukazom na to, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Sťažovateľ v sťažnosti bližšie nezdôvodnil, v čom vidí porušenie svojho základného práva zaručujúceho rovnosť účastníkov konania pred všeobecným súdom podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, a preto vzhľadom na ustanovenie § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania, nemohol vznesenú námietku preskúmať. Pokiaľ namieta vzniknuté prieťahy v konaní podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, vzhľadom na dĺžku konania pred všeobecným súdom a skutočnosť, že najvyšší súd už právoplatne rozhodol a nastolil právnu istotu vo veci nemohlo dôjsť k porušeniu tohto základného práva.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2011